

POROČILO
AGENCIJE ZA ENERGIJO O REALIZIRANIH
PRIHODKIH OD PREZASEDENOSTI IN NJIHOVI
PORABI V REPUBLIKI SLOVENIJI ZA OBDOBJE OD
1. JULIJA 2013 DO 30. JUNIJA 2014

Maribor, julij 2014

Mag. Irena Praček,
direktorica

1 UVOD

To poročilo je izdelano skladno z določili Uredbe (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (v nadaljevanju: Uredba ES 714/2009), ki v svojem 16. členu (Splošna načela upravljanja prezasedenosti) v točki 6 opredeljuje, da se vsak prihodek, ki nastane zaradi dodeljevanja povezav, uporabi za naslednje namene:

- (a) zagotovitev dejanske razpoložljivosti dodeljene zmogljivosti; in/ali
- (b) vzdrževanje ali povečanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi daljnovodi.

V nadaljevanju navedeno določilo opredeljuje, da če prihodkov ni mogoče učinkovito porabiti za namene iz točk (a) in/ali (b), se lahko ob upoštevanju odobritve regulativnih organov zadevnih držav članic uporabijo v najvišji vrednosti, ki jo določijo ti regulativni organi, kot dohodek, ki ga regulativni organi upoštevajo pri odobritvi metodologije za obračunavanje omrežnih tarif in/ali določanju tarif in o takšni odobritvi obvestijo Agencijo za sodelovanje energetske regulatorjev. Preostali prihodki se prenesejo na ločen interni račun, dokler jih ni mogoče porabiti za namene iz točk (a) in/ali (b).

Prav tako je to poročilo izdelano skladno z določili Smernic za upravljanje in dodeljevanje razpoložljive prenosne zmogljivosti povezav med nacionalnimi omrežji (Uredba ES 714/2009 - Priloga 1), ki v poglavju 6 (Uporaba prihodka od prezasedenosti) v točki 6.5 opredeljuje, da »regulativni organi vsako leto do 31. julija istega leta objavijo poročilo, v katerem so navedeni prihodki, nastali v 12-mesečnem obdobju do 30. junija istega leta, in kako so bili ti zadevni prihodki uporabljeni, ter potrditev, da je ta uporaba v skladu s to uredbo in temi smernicami ter da je skupni znesek prihodka od prezasedenosti namenjen enemu od treh predpisanih namenov«.

Poročilo vsebuje informacijo o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi porabi v Republiki Sloveniji za obdobje od 1. julija 2013 do 30. junija 2014. Prihodki od prezasedenosti so bili realizirani na podlagi izvajanja dražb na mejah Republike Slovenije, kjer ima slovenski prenosni sistem povezavo s sosednjimi sistemi.

2 OPIS IZVAJANJA DRAŽB NA MEJAH REPUBLIKE SLOVENIJE

Področje dodeljevanja in uporabe čezmejnih prenosnih zmogljivosti (v nadaljevanju: ČPZ) v EU ureja Uredba o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (v nadaljevanju: uredba ES 714/2009). Uredba med drugim zahteva obvezno uporabo tržnih metod dodeljevanja razpoložljivih ČPZ.

Smernice za obvladovanje prezasedenosti, ki so sestavni del uredbe ES 714/2009, predvidevajo tudi uporabo koordiniranega dodeljevanja pravic uporabe ČPZ v osmih evropskih regijah. Glede na svojo geografsko lego je Slovenija vključena v tri regije, in sicer v regijo Srednja vzhodna Evropa (CEE), regijo Srednja južna Evropa (CSE) in sredi leta 2008 novoustanovljeno osmo regijo, ki obsega države Jugovzhodne Evrope. V praksi to pomeni, da meja z Avstrijo pripada regiji CEE, meja z Italijo regiji CSE, meja s Hrvaško pa tako imenovani osmi regiji.

V regiji CEE je v obdobju, ki ga pokriva poročilo, vse dražbe izvajala skupna dražbena hiša CAO, ki ima sedež v nemškem Freisingu. V regiji CSE je v tem obdobju vse eksplicitne dražbe izvajala dražbena pisarna CASC.EU, ki ima sedež v Luksemburgu. Izjema v tej regiji so bile dražbe za dan vnaprej na meji med Slovenijo in Italijo. Na tej meji imamo od leta 2011 vzpostavljeno spajanje trgov, kar pomeni, da so se vse zmogljivosti za dan vnaprej dodeljevale implicitno preko trgovanja na slovenski in italijanski borzi z električno energijo. V tako imenovani osmi regiji so sistemski operaterji sicer ustanovili dražbeno hišo CAO SEE, vendar slednja do 30. junija 2014 še ni začela izvajati dražb. Obenem je Hrvaška z vstopom v EU 1. julija 2013 začela s približevanjem regiji CEE. Tako je v celotnem obdobju, ki ga pokriva poročilo, vse dražbe na meji med Slovenijo in Hrvaško izvajala dražbena hiša CAO. V obdobju od 1. januarja do 30. junija 2014 so bila tudi uporabljena dražbena pravila, ki so vsebinsko povsem identična tistim za regijo CEE.

V obdobju, ki ga pokriva to poročilo, ni v nobeni od omenjenih regij prišlo do pomembnejših sprememb na področju dodeljevanja razpoložljivih ČPZ. V regijah CEE in CSE so potekale intenzivne priprave na uvedbo ciljnih evropskih modelov dodeljevanja, ki jih bo treba uvesti do konca leta 2014. Tako se za regijo CSE predvideva uvedba regionalnega spajanja trgov, ki bo temeljil na obstoječi NTC/ATC metodi, medtem ko je v regiji CEE predvidena uvedba spajanja trgov z uporabo nove metode, ki bo temeljila na dejanskih pretokih moči v omrežju (angl. flow based - FB metoda). Spajanje trgov v regiji CEE bo predvidoma uvedeno skupaj z regijama Srednja zahodna Evropa (CWE) in Severna zahodna Evropa (NWE). V opazovanem obdobju v tako imenovani osmi regiji ni bilo doseženega nobenega napredka v smeri skupnega regionalnega določanja in dodeljevanja razpoložljivih ČPZ.

V obdobju od 1. julija 2013 do 30. junija 2014 so se na vseh treh slovenskih mejah, preko kateri so speljane čezmejne daljnovidne povezave, izvajale letne, mesečne in dnevne dražbe za proste ČPZ v uvozni in izvozni smeri. Razen dnevnih dražb na meji z Italijo so bile vse dražbe eksplicitne, kar pomeni, da so se trgovci potegovali za ČPZ ločeno od trgovanja z energijo.

V obdobju od 1. julija 2013 do 30. junija 2014 so se razpoložljive ČPZ na slovensko-avstrijski meji dodeljevale na podlagi Pravil za koordinirano izvajanje avkcij prenosnih zmogljivosti za področje CEE regije. Na slovensko-italijanski meji so se v obdobju od 1. julija 2013 do 31. decembra razpoložljive ČPZ na mesečni in letni

ravni dodeljevale na podlagi Pravil za dodeljevanje zmogljivosti prek eksplicitnih avkcij v srednje-zahodni evropski regiji (CWE), srednje-južni evropski regiji (CSE) in Švici, različica 1.0, v obdobju od 1. januarja 2014 do 30. junija 2014 pa na podlagi Pravil za dodeljevanje zmogljivosti prek eksplicitnih avkcij v srednje-zahodni evropski regiji (CWE), srednje-južni evropski regiji (CSE) in Švici, različica 1.1. Dodeljevanje razpoložljivih ČPZ na dnevni osnovi na slovensko-italijanski meji sta v obdobju od 1. julija 2013 do 30. junija 2014 urejala Krovni sporazum glede načel in ciljev projekta spajanja trgov električne energije Italije in Slovenije in Petstranski sporazum glede projekta spajanja trgov Italije in Slovenije. Na slovensko-hrvaški meji so se v obdobju od 1. julija 2013 do 30. junija 2014 razpoložljive ČPZ dodeljevale na podlagi Pravil za koordinirano izvajanje avkcij prenosnih zmogljivosti na HU-HR in SI-HR mejah, ki so vsebinsko popolnoma enaka pravilom, po katerih poteka dodeljevanje ČPZ na meji z Avstrijo in s tem v vsej regiji CEE. Skladno z določili Energetskega zakona so vsa pravila dodeljevanja ČPZ objavljena na spletnih straneh slovenskega sistemskega operaterja prenosnega omrežja (www.eles.si).

3 REALIZACIJA PRIHODKOV OD PREZASEDENOSTI

Sistemskega operaterja prenosnega omrežja je v obdobju od 1. julija 2013 do 30. junija 2014 realiziral 48.159.391 EUR prihodkov od prezasedenosti. Navedeni prihodki od prezasedenosti so bili realizirani na vseh mejah, in sicer:

v EUR	
MEJA	julij 2013 - junij 2014
Avstrija	16.414.208
Hrvaška	2.421.974
Italija	29.323.209
SKUPAJ	48.159.391

Tabela 1: Realizirani prihodki od prezasedenosti v obdobju julij 2013 – junij 2014

4 PORABA PRIHODKOV OD PREZASEDENOSTI

Iz podatkov sistemskega operaterja prenosnega omrežja o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi uporabi za obdobje od 1. julija 2013 do 30. junija 2014 izhaja, da so prihodki od prezasedenosti za obdobje od 1. julija 2013 do 30. junija 2014 namenjeni za:

- zagotavljanje dejanske razpoložljivosti dodeljene zmogljivosti (Uredba ES 714/2009, člen 16, točka 6a),

- vzdrževanje ali povečevanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi vodi (Uredba 714/2009, člen 16, točka 6b),
- dohodek, ki ga regulatorni organ upošteva pri odobritvi metodologije za obračunavanje omrežnih tarif in/ali določanju tarif (Uredba 714/2009, člen 16, točka 6 - drugi pododstavek) in
- potrebe oblikovanja in črpanja v okviru ločenega internega računa (Uredba 714/2009, člen 16, točka 6 - tretji pododstavek).